

Республика Татарстан
Совет Альметьевского сельского
поселения Сармановского
муниципального района

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Әлмәт авыл жирлеге Советы

РЕШЕНИЕ
2021 елның 26 ноябре

КАРАР
№ 13

**Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы
Әлмәт авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль
контроль турында нигезләмәне раслау хакында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешенең 19 пункты, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Әлмәт авыл жирлеге Уставы нигезендә, Әлмәт авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Әлмәт авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турынdagы нигезләмәне расларга.
2. Әлеге карап, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Әлмәт авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турынdagы нигезләмәнең 4 бүлгендәге нигезләмәләреннән тыш, 2022 елның 1 гыйнварыннан да сонга калмыйча, рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
3. Әлеге каарның 4 пунктында күрсәтелгән Нигезләмәнең 4 бүлеге нигезләмәләре 2022 елның 1 мартаиннан үз көченә керә.
4. Әлеге каарны «Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында» урнаштыру юлы белән түбәндәгә адрес буенча игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының рәсми сайтында Интернет-телекоммуникация чөлтәрендә түбәндәгә веб-адрес буенча урнаштырырга: <https://sarmanovo.tatarstan.ru/>

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Әлмәт авыл жирлеге
Советы рәисе

Д.Ә.Газизов

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Әлмәт авыл жирлеге Советының
2021елның 26 ноябрендә
13 номерлы каары белән
РАСЛАНДЫ

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы
Әлмәт авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль
турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Әлмәт авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – төзекләндерү өлкәсендә контроль).

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Яңурыс авыл жирлеге территорииясен төзекләндерү кагыйдәләренең (алга таба - Төзекләндерү кагыйдәләре), социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэмин итү таләпләренең (алга таба шулай ук - мәжбүри таләпләр) юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар, гражданнар (алга таба - контрольдә торучы затлар) тарафыннан үтәлеше тора.

1.3. Әлмәт авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба – авыл жирлеге башкарма комитеты) төзекләндерү өлкәсендә контроль башкара.

1.4. Башкарма комитетның төзекләндерү өлкәсендә контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар – жирлек башлыгы, шулай ук Башкарма комитет секретаре (алга таба-контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар). Башкарма комитетның күрсәтелгән вазыйфаи затларының вазыйфаи бурычларына аларның вазыйфаи инструкциясе нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда «Россия Федерациясенде дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия һәм җаваплы булалар.

1.5. Төзекләндерү, профилактик чаралар, контроль чаралар оештыру һәм үткәру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга бәйле мөнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясенде дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясенде жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Башкарма комитет Төзекләндерү кагыйдәләренең түбәндәгеләрне үз эченә алган үтәлешен тикшереп тора:

- 1) янәшәдәге территорияләрне карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;
- 2) элементларны һәм төзекләндерү объектларын тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән:
  - халыкның азмобиљ төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, халыкка социаль хезмәт күрсәту объектларына ирекле керүенә комачауламый торган коймалар урнаштыру;
  - торак булмаган биналарның, төзелмәләренең, корылмаларның фасадларын, биналарның, корылмаларның башка стеналарын, шулай ук төзекләндерүнең һәм жәмәгать урыннарының башка элементларын карап тоту;
  - инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәклө мәгълуматны үз эченә алган маҳсус тамгалар;
  - Татарстан Республикасы норматив хоқукий актларында һәм Төзекләндерү кагыйдәләрендә, муниципаль норматив хоқукий актларда билгеләнгән жир эшләрен гамәлгә ашыру тәртибе нигезендә бирелә торган жир эшләрен гамәлгә ашыруга рөхсәт нигезендә жир эшләрен гамәлгә ашыру;
  - биналарга һәм аларга керү урыннарына ирекле үтеп керүне, шулай ук ишегалларына ирекле керү юлларын тәэммин итү, жәяүлеләр иминлеген һәм жәяүлеләренең, шул исәптән инвалидларның һәм халыкның башка азмобиљле төркемнәренең, жир эшләрен башкару чорында, иминлеген тәэммин итү;
  - транспорт чараларын газонда яки башка яшелләндерелгән яки рекреацион территориядә урнаштырмау, төзекләндерү кагыйдәләре белән чикләнгән транспорт чараларын урнаштыру, шулай ук аларны эксплуатацияләү, хезмәт күрсәту яки ремонтлау вакытында, йөкләр ташыганда яки төзелеш мәйданнарыннан чыкканда (тент яисә каплап кую булмаганга) транспорт чараларыннан гомуми файдалану территорияләрен пычратуга юл куймау;
  - 3) жирлек территориясен кышкы чорда жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән биналарның, корылмаларның түбәләрен кардан, боздан һәм боз сөңгеләреннән чистарту чараларын үткәрүне дә кертеп;
  - 4) жәйге чорда жирлек территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, мона карантин, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, аларны юкка чыгару буенча мәжбүри таләпләр дә керә;
  - 5) янгынга каршы маҳсус режим гамәлдә булган чорда янгын куркынычсызлығының ёстәмә таләпләре;
  - 6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен салу, яңадан урнаштыру, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;
  - 7) яшел утыртмаларны утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән кисүгә рөхсәт билеты һәм (яисә) агач һәм куакларны күчереп утырту буенча мәжбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (кисүгә рөхсәт билеты, күчереп утыртуга рөхсәт) төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән очракларда бирелергә тиеш булса;
  - 8) каты коммуналь калдыкларны жыю һәм саклау буенча мәжбүри таләпләр;

9) гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм Төзекләндерү кагыйдәләрендә каралган башка территорияләрдә авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын йөртергә ярамау турындагы мәжбүри таләпләр.

Башкарма комитет үз компетенцияләре чикләрендә тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәләрнең үтәлешен тикшереп тора.

1.7. Төзекләндерү элементлары астында хәзерге хәлдә декоратив, техник, планировка, конструктив җайланмалар, яшелләндерү элементлары, төрле жиһазлар һәм бизәлеш элементлары, шул исәптән биналар, төзелешләр, корылмалар фасадлары, кече архитектура формалары, капиталь һәм стационар булмаган төзелешләр һәм корылмалар, мәгълүмат щитлары һәм территорияне төзекләндерүнен состав өлешләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр аңлашыла.

Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү объектлары дигендә төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр аңлашыла, аларда төзекләндерү эшчәнлеге алыш барыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгать районнары), гражданнарың коммерциягә карамаган бакчачылык, яшелчәчелек берләшмәләре урнашкан территорияләре);

2) урам-юл чөлтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, мәйданнар, юллар, проспектлар, тыкрыклар, юл чатлары, төшү юллары, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт мәйданчыклары;

5) хайваннарны йөрту өчен мәйданчыклар;

6) парковкалар (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-яклау зоналары;

Әлеге Нигезләмәдә киртәләүче җайланмалар дигендә капкалар, калиткалар, шлагбаумнар аңлашыла, шул исәптән автомат һәм декоратив коймалар.

1.8. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда хәвеф-хәтәрләрне бәяләү һәм идарә итү системасы кулланылмый.

2. Закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалау

2.1. Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә, шул исәптән профилактик чаралар үткәрү юлы белән, контрольне гамәлгә ашыра.

2.2. Профилактик чаралар контролльдә торучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намуслы үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерергә сәләтле шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны юкка чыгару максатларында, һәм мәжбүри таләпләрне контролльдә торучы затларга житкерү, аларны үтәү ысууллары.

2.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зарар) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чаралар үткәрү контролъ чараларын үткәрүгә карата өстенлекле санала.

2.4. Профилактик чаралар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалау программасы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программасында каралмаган профилактик чаралар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чаралар үткәргәндә контролъ объектларының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркыныч тудыруы яки мондый зыян (зарар) китерелүе ачыкланса, төзекләндерү өлкәсендә контролльдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат, контролъ чаралар үткәрү турында карап кабул итү өчен, бу хакта кичекмәстән жирлек башлыгына мәгълүмат жибэрэ.

2.5. Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә контролъ башкарганда түбәндәгә профилактик чаралар төрләре уздырыла ала:

1) мәгълүмат житкерү;

2) консультация бири;

2.6. Мәгълүмат житкерү Сарман муниципаль районның «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә (алга таба – Башкарма комитетның рәсми сайты) тиешле мәгълүматларны контролъ эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә (махсус бүлеккә керү Башкарма комитетның рәсми сайтының баш (төп) битеннән булырга тиеш), массакүләм мәгълүмат чараларында, контролльдә торучы затларның шәхси кабинетлары аша (алар булганда) һәм башка формаларда мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча Башкарма комитет тарафыннан башкарыла.

Башкарма комитет «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контролъ турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындагы З өлешендә каралган белешмәләрне контролъ эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә башкарма комитетның рәсми сайтында урнаштырырга һәм актуаль халәттә тотарга тиеш.

Башкарма комитет шулай ук гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә халыкка контролъ объектларына куела торган мәжбүри таләпләр турында хәбәр итәргә хокуклы.

2.7. Контрольдә торучы затларга консультация бири телефон аша, видео-конференц-элемтә аша, шәхси кабул итү яки профилактик чаралар, контролъ чаралар үткәрү барышында контролльдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнарны шәхси кабул итү авыл жирлеге башлыгы һәм (яки) контролльдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны турында, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат башкарма комитетның рәсми сайтында контролъ эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Түбәндәгә мәсьәләләр буенча консультация бири телдән яисә язма рәвештә гамәлгә ашырыла:

1) төзекләндерү өлкәсендә контролъ оештыру һәм гамәлгә ашыру;

- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) тикшереп торуны гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе;
- 4) мәжбүри таләпләре булган норматив хокукый актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү Башкарма комитет тарафыннан контроль чаралар кысаларында гамәлгә ашырыла.

Контрольдә торучы затларны телдән консультацияләү шулай ук гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.10. Язма рәвештә консультация бируне контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат түбәндәге очракларда гамәлгә ашыра:

- 1) контрольдә торучы зат тарафыннан консультацияләү мәсьәләләре буенча язма жавап бирү турында язма сорату бирелсө;
- 2) куелган сорауларга телдән жавап бирү мөмкин булмаса;
- 3) куелган сорауларга жавап мәгълүматны өстәмә соратып алуны таләп ителсө.

Консультацияләүне гамәлгә ашырганда, контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат Россия Федерациясе законнары нигезендә файдалану мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Консультация бирү барышында конкрет контроль чарасына, контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затларның каарларына һәм (яки) гамәлләренә бәя биргән мәгълүмат, шулай ук контроль чарасы кысаларында үткәрелгән экспертиза, сынаулар нәтижәләре бирелә алмый.

Консультация барышында контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затка билгеле булган мәгълүмат, мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә торучы затны бәяләү максатыннан, Башкарма комитет тарафыннан файдаланыла алмый.

Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алыш барыла.

Башкарма комитетка контрольдә торучы затларның һәм аларның вәкилләренең биш һәм аннан күбрәк мәрәжәгатьләре кергән очракта, консультация бирү Башкарма комитетның рәсми сайтында һәм контроль эшчәнлегенә багышланган маxsus бүлектә урнаштыру, авыл жирлеге башлыгы яки вазыйфаи зат күл куйган язма анлатма бирү юлы белән башкарыла.

3. Контроль чараларны һәм контроль гамәлләрне гамәлгә ашыру

3.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда башкарма комитет күрсәтелгән чаралар кысаларында контроль чараларның һәм контроль гамәлләренең түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

- 1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә торучы затның (аның филиалларының, вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) урнашу (эшчәнлек алыш бару) урынында булырга тиешле документларны карау, сораштыру, документлар соратып алу, язма анлатмалар алу, инструменталь тикшерү юлы белән);
- 2) рейд тикшерүе (карау, сораштыру, язма анлатмалар алу, документларны теркәү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);
- 3) документар тикшерү (язма анлатмалар алу, документларны теркәү, экспертиза ярдәмендә);

- 4) урынга барып тикшерү (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);
- 5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (территорияләрне төзекләндерү өлкәсендә контроль объектлары турындагы белешмәләрне, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган күрсәткечләрне, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган белешмәләрне, «Интернет» чөлтәрендәге күрсәткечләрне, шулай ук фотога һәм кинога төшерү, видеога яздыру функцияләре булган хокук бозуларны теркәү техник чарапарының автоматик режимда эшләүче белешмәләрдән файдаланып алынган белешмәләрне, контрольдә торучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган белешмәләрне, гомуми файдалана алырлык башка белешмәләрне, шулай ук автоматик режимда эшли торган белешмәләрне);
- 6) урынга барып тикшерү (тикшерү, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза ярдәмендә).

3.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне һәм урынга барып тикшерүне контрольдә торучы затлардан башка Башкарма комитет үткәрә.

3.3. Әлеге Нигезләмәнен 3.1 пунктының 1 - 4 бүлекләрендә күрсәтелгән контроль чарапар планнан тыш чарапар рәвешендә уздырыла.

Планнан тыш контроль чарапар прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелә ала.

3.4. Контрольдә торучы затлар белән үзара хезмәттәшлек итү белән уздырыла торган контроль чарапарны үткәрү өчен түбәндәгеләр нигез булып тора:

1) гражданинарның һәм оешмаларның мөрәҗәттәләре (гаризалары), дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чарапарыннан мәгълүмат килгәндә, башкарма комитетта гражданин һәм оешмаларның мөрәҗәттәләре (гаризалары) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү турында белешмәләр булу, шулай ук контроль чарапарны үткәрү нәтижәсендә, үзара хезмәттәшлексез контроль чарапарны да кертеп, шундый белешмәләрне алу;

2) Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен конкрет контрольдә торучы затларга карата контроль чарапар уздыру турындагы йөкләмәсе;

3) законнарның үтәлешенә күзәтчелек итү, кеше һәм гражданиның хокукларын һәм ирекләрен прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәҗәттәләр буенча үтәү қысаларында контроль чара уздыру турында прокурор таләбе;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмәне үтәү срокы тәмамлану - әгәр контрольдә торучы зат тарафыннан аңа бирелгән күрсәтмәдә каралган документларны һәм белешмәләрне тапшырмаган очракларда яисә тапшырылган документлар һәм мәгълүматлар нигезендә мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәнен үтәлеше турында нәтижә ясарга мөмкин түгел.

3.5. Контроль чарапар контрольдә торучы зат белән хезмәттәшлек иткәндә уздырыла, ул Башкарма комитетның контроль чараны уздыру турындагы күрсәтмәсе нигезендә уздырыла.

3.6. Башкарма комитетның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү турындагы яисә зыян китерү куркынычы турындагы белешмәләр нигезендә контроль чара уздыру турында күрсәтмәсе кабул ителгән очракта, мондый күрсәтмә төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затның контроль чарасын уздыру турында дәлилләнгән күрсәтмәсе нигезендә кабул ителә.

3.7. Контрольдә торучы затлар белән үзара хезмәттәшлектән башка уздырыла торган контроль чаралар вәкаләтле затлар тарафыннан тикшереп торуны гамәлгә ашыру өчен жирлек башлыгының йөкләмәсе, башкарма комитетның эш планнарындагы йөкләмәсе, шул исәптән «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федеरаль законда билгеләнгән очракларда үткәрелә.

3.8. Гражданнарга, юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата контроль чаралар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ Федераль закон нигезендә, контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

3.9. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне оештырганда һәм гамәлгә ашырганда башкарма комитет әлеге документлар һәм (яисә) белешмәләр булган оешмалар карамагында булган башка органнардан яисә күрсәтелгән органнардан ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон рәвештә, түләүсез нигездә документлар һәм (яисә) белешмәләр ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы боерыгы белән расланган документлар һәм (яисә) сорала торган һәм ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында дәүләт контроле (кузәтчелеге) органнары, жирле үзидарә органнары яки дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындағы оешмалар тарафыннан тикшерүләр оештырганда һәм уздырганда дәүләт контроле органнары, муниципаль контроль органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындағы оешмалар тарафыннан соратып алына торган документлар һәм (яисә) белешмәләр булган документлар һәм (яисә) белешмәләр ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында бирелгән документлар һәм (яисә) күрсәтелгән органнардан алынган белешмәләрне һәм (яисә) белешмәләр бирү кагыйдәләре белән билгеләнгән, алар Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Дәүләт контролен (кузәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» 2021 елның 6 мартандагы 338 номерлы карары белән расланган.

3.10. Индивидуаль эшқуар, контрольдә торучы затлар булган граждан, башкарма комитетта контроль чара уздырганда булу мөмкинлеге булмау турында мәгълүмат тапшырырга хокуклы, шуңа бәйле рәвештә контроль чараны үткәрү индивидуаль эшқуар, гражданинның Башкарма комитетында (эмма 20 көннән дә артык түгел) әлеге мөрәжәгатькә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәkle срокка күчерелә, бер үк вакытта түбәндәге шартларны үтәү керә:

- 1) контрольдә торучы затның яисә аның вәкиленен булмавы, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затның, контроль

чарасын уздырганда мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләүгә комачауламый, контролльдә торучы зат контроль чараны уздыру турында тиешенчә хәбәр ителгән шарт белән;

2) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә факттагы зыян (зарар) китерүнен турыдан-туры куркыныч билгеләре булмау;

3) контроль чараны үткәргәндә контролльдә торучы зат булмау (контрольдә торучы зат авыруы, аның командировкасы и.б.) өчен житди сәбәпләр булу.

3.11. Урынга барып тикшерүне үткәрү срокы 10 эш көненнән артмаска тиеш.

Урынга барып тикшерү барышында кече эшкуарлыкның бер субъектына карата хезмәттәшлекең гомуми срокы кече предприятие өчен 50 сәгатьтән һәм микропредприятие өчен 15 сәгатьтән арта алмый.

Россия Федерациясенең берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмага карата урынга барып тикшерү үткәрү срокы оешманың һәр филиалы, вәкилләге, аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.12. Контроль чарапар үткәрүнен барлық очракларында контроль гамәлләрне башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм контроль гамәлләрне башкаруга жәлеп ителә торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне (бозуны) дәлилләр өчен фотога төшү, аудио- һәм видеога язу, вазыйфаи затлар үткәргән контроль чараны уздыруга вәкаләтле геодезик һәм картометрик үлчәуләр кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио- һәм видеога яздыру, геодезик һәм картометрик үлчәуләр һәм әлеге максатлар өчен файдаланылган техник чарапар турында мәгълүмат контроль чара нәтижәләре буенча төзелә торган актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелә торган контроль гамәл нәтижәләре буенча төзелә торган беркетмәдә чагыла.

3.13. Контроль чара нәтижәләренә контролльдә торучы зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисетү һәм (яисә) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган хәлне торғызу, вәкаләтле органнарга яисә вазыйфаи затларга жаваплылыкка жәлеп итү турындагы мәсьәләне карау һәм (яисә) башкарма комитетта «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешендә каралган чарапарны куллану өчен мәгълүмат жибәрү керә.

3.14. Контрольдә торучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, контроль чара акты төзелә. Мондый чарапаны уздыру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылган, нинди норматив хокукий акт һәм аның структур берәмлеке билгеләнгән, дип күрсәтелә. Ачыкланган хокук бозулар бетерелгән очракта, актта контроль чарасын үткәрү тәмамланганчы, аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар актка беркетелергә тиеш. Контроль чара уздырганда тутырылган тикшерү кәгазыләре актка теркәлә.

Актны рәсмиләштерү Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән очракта, мондый чараны уздыру тәмамланган көнне контролъ чараны уздыру урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контролъ чара акты контролъ (күзәтчелек) чараларының бердәм реестры аша турыдан-туры аны рәсмиләштергәннән соң прокуратура органнарына жибәрелә.

3.15. Контроль чаралар турында мәгълүмат контролъ (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында урнаштырыла.

3.16. Контрольдә торучы вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан контролъ (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм каарлар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны контролльдә торучы затларга дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен электрон рәвештә кулланыла торган мәгълүмати системаларының мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэммин итә торган инфраструктура ярдәмендә житкерү, шул исәптән «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба - дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яисә) региональ дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы аша житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Контрольдә торучы зат булган эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырмаган граждан контролъ астындагы затның электрон почтасы адресына документлар алу кирәклеге турында хәбәрнамә юллаган очракта яисә башкарма комитетның контролльдә тотыла торган затның электрон почтасы адресы турында белешмәләр булмаса һәм ана документларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша электрон рәвештә юллау мөмкинлеге (әгәр затның бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәлү процедурасын узу тәмамланмаган очракта) юлы белән тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан башкарылган эшләр турында хәбәр итә. Күрсәтелгән граждан Башкарма документларны кәгазь чыганакта жибәрергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контролльдә торучы затка күзәтүне, гамәлләрне һәм кабул ителә торган каарларны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар турында мәгълүмат житкерү, документлар һәм белешмәләр жибәрү, шул исәптән, контролльдә торучы затка электрон рәвештә мәгълүмат бирү мөмкин булмаган очракта яисә контролльдә торучы затның запросы буенча кәгазь чыганакта да гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.17. Тикшеренү чарасын үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контролъ (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон саклана торган кыйммәтләргә зиян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткәрергә хокуклы.

3.18. Мәжбүри таләпләрне бозуларның контролъ чараларын уздырганда тикшереп торучы зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр

чикләрендә башкарма комитет (тишереп торырга вәкаләтле вазыйфаи зат) ачыкланган очракта түбәндәгеләр тиеш:

- 1) контрольдә торучы затка, аларны бетерүнен тиешле срокларын күрсәтеп һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау чараларын уздыру турында ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирергә;
  - 2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыянны (зарарны) китермәү һәм аны юкка чыгару буенча, гражданнарны, оешмаларны закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы булу һәм аны булдырмау ысууллары турында мәгълүмат житкерү буенча, әгәр контроль чараны үткәргәндә гражданның, төзекләндерү өлкәсендә контроль объектына ия булган һәм (яисә) файдаланыла торган оешманың эшчәнлеге закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерә торган зыян яки мондый зыян (зарар) китерелгән зыянны турыдан-туры китерә дип билгеләнгән очракта, Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә.
  - 3) контроль чара барышында жинаять билгеләре ачыкланганда яисә административ хокук бозу ачыкланганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрергә яисә тиешле вәкаләтләр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка жәлеп итү чараларын күрергә;
  - 4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтүне, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мөмкин булган зыянны булдырмый калуны тикшереп торуны гамәлгә ашыру чараларын, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне таләп итеп судка мөрәҗәгать иткәнчегә кадәр, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне тәэммин итү буенча билгеләнгән вакытта, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;
  - 5) мәжбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү турындагы мәсьәләне карапга.
- 3.19. Тикшереп торуны гамәлгә ашыручи вазыйфаи затлар төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданнар белән билгеләнгән тәртиптә эш итәләр.
- Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль чара уздыру барышында закон таләпләрен бозу ачыкланган очракта, Россия Федерациясе законнарында административ һәм башка жаваплылык каралган, контроль чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар күрсәтелгән актың күчермәсен тиешле жаваплылык тартырга вәкаләтле хакимият органына юллый.
- 3.20. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда шикаятыләрне судка кадәр бирү тәртибе кулланылмый.
4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнен төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре

5.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген һәм эффективлыгын бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, төзекләндерү өлкәсендә контроль өчен индикатив күрсәткечләр жирлек Советы тарафыннан раслана.

Төзеклэндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турында нигезләмәгә

1 ичे күшымта

Төзеклэндерү өлкәсендәгэ муниципаль контроль
өлкәсендә мәжбүри таләпләрне бозу
КУРКЫНЫЧЫ ИНДИКАТОРЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары түбәндәгеләрдән тора:

Жирлекнен төзеклэндерү кагыйдәләрен бозу билгеләрен ачыклау.

Федераль законнара hәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актларында, законнара hәм Россия Федерациясе субъектларының инвалидлар өчен үтемлелекне тәэммин иту максатларында чыгарылган законнары hәм башка норматив хокукий актларында билгеләнгән социаль, инженерлык hәм транспорт инфраструктурасы объектларының hәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең инвалидлар өчен үтемлелеген тәэммин итүгә карата мәжбүри таләпләрне бозу билгеләрен ачыклау.

Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, юридик затлардан, ижтимагый берләшмәләрдән, индивидуаль эшкуарлардан, гражданнардан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан мәжбүри таләпләрне бозу hәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу турында хәбәр итә ала торган мәгълүматлар килүе.

Контроль чара нәтиҗәләре буенча бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәнен билгеләнгән срокта үтәлеше турында мәгълүмат булмау.

Төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль түрүндә
нигезләмәгә
2 нче күшүмтә

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль өлкәсендә
төп күрсәткечләр, аларның максатчан күрсәткечләре,
индикатив күрсәткечләр

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль өлкәсендә төп күрсәткечләр һәм аларның максатчан күрсәткечләре:

Төп күрсәткечләр	Максатчан әһәмияттәге
Ачыкланган бозулар саныннан мәжбүри таләпләрне бетерелгән бозулар өлеше .	70-80
Контроль органның һәм (яки) аның вазыйфаи затларының контроль чараларын үткәргәндә кергәннең гомуми саныннан нигезле шикаятыләр өлеше .	0
Суд тарафыннан кире кагылған контроль чаралар нәтижәләре буенча кабул ителгән каарларның гомуми саныннан каарлар өлеше .	0

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль өлкәсендә индикатив күрсәткечләр:
муниципаль контроль органына кергән мәжбүри таләпләрне бозу түрүндә гражданнар һәм оешмалардан килгән мәрәжәгатьләр саны (3);
муниципаль контроль органы тарафыннан планнан тыш тикшерү чаралары саны (3);
муниципаль контроль органы тарафыннан планнан тыш тикшерү чарасын үткәруне килештерү түрүндә прокуратура органнары тарафыннан кабул ителгән каарлар саны (3);
мәжбүри таләпләрне бозу муниципаль контроль органы тарафыннан ачыкланган очраклар саны (3);
мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү саны (3);
контроль чарасы актына карата кергән мәрәжәгатьләр саны (0);
мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү түрүндә муниципаль контроль органы тарафыннан бирелгән күрсәтмәләрнең саны (3).